

گزارشی از جدیدترین آمار سرمایه گذاری مستقیم خارجی در آفریقا

بر اساس گزارش منتشر شده توسط «کنفرانس توسعه و تجارت سازمان ملل» (UNCTAD) که آخرین روند سرمایه گذاری مستقیم خارجی سال 2016 در سراسر جهان را پوشش می دهد، قاره آفریقا در سال 2015 با جذب 54 میلیارد دلار با کاهش 7 درصدی سرمایه گذاری مستقیم خارجی در مقایسه با سال 2014 مواجه بوده است.

خروج سرمایه از آفریقا با رقم 11/3 میلیارد دلار کاهش 25 درصدی داشته است. سرمایه گذاران آفریقای جنوبی، نیجریه و آنگولا به طور قابل توجهی سرمایه گذاری در کشورهای دیگر را کاهش داده اند. این اقدام عمدتاً به خاطر پایین آمدن قیمت کالاها، ضعیف تر شدن شرکای تجاری اصلی و کاهش ارزش پول ملی صورت گرفته است. آفریقای جنوبی که همچنان بزرگترین سرمایه گذار در این قاره است، با رقم 5/3 میلیارد سرمایه گذاری خارجی 30 درصد سرمایه گذاری خود را کاهش داده است. سرمایه گذاران آنگولا نیز به طور مشابه سرمایه گذاری خود در کشورهای دیگر را از رقم 4/3 میلیارد دلار در سال 2014 به رقم 1/9 میلیارد دلار در سال 2015 تقلیل داده اند که نشانگر کاهش 56 درصدی است.

از میان 54 کشور آفریقای، آنگولا با 8/7 میلیارد دلار جذب سرمایه گذاری مستقیم خارجی به عنوان بهترین مقصد سرمایه در صدر این فهرست قرار دارد. آفریقای جنوبی با جذب 1/8 میلیارد دلار و کاهش 69 درصدی به پایین ترین سطح خود در 10 سال گذشته رسیده است. از جمله عواملی که تأثیر منفی بر جذب سرمایه توسط آفریقای جنوبی داشته اند می توان به مواردی نظیر هزینه های بسیار بالای برق، کاهش کالاها اشاره کرد. موزامبیک با جذب 3/7 میلیارد دلار در مقایسه با سال 2014 سقوط 24 درصدی داشته است، اما همچنان در رتبه سوم جذب سرمایه در قاره آفریقا قرار دارد. این کاهش عمدتاً به علت عدم اطمینان به انتخابات سال 2015 و قیمت بسیار پایین گاز رخ داده است.

گزارش UNCTAD نشان می دهد که سرمایه گذاری در زامبیا 48 درصد کاهش یافته و به 1/7 میلیارد دلار رسیده است. با این حال این کشور در رتبه 17 قاره آفریقا قرار گرفته و می توان گفت که از جایگاه نسبتاً خوبی در این قاره برخوردار است. کاهش جذب سرمایه گذاری در این کشور به خاطر سقوط ارزش پول ملی، افزایش تورم، پایین آمدن قیمت جهانی مس که 80 درصد از صادرات زامبیا را تشکیل می دهد، کمبود برق و بی ثباتی نظام مالیاتی بویژه در بخش معدن عنوان شده است. دولت زامبیا به منظور تقویت جذب سرمایه گذاری مستقیم خارجی در سال 2015 اقدام به تصویب قوانینی برای آزادسازی

سرمایه گذاری و خصوصی سازی شرکتهای دولتی کرده که ممکن است چشم انداز آینده اقتصادی را برای این کشور بهتر سازد به طوری که در سه ماهه اول سال 2016 به رقم 500 میلیون دلار بالغ شده است. زیمبابوه در سال 2015 با کاهش 69 درصدی در جذب سرمایه گذاری مستقیم خارجی مواجه بوده است. از عوامل این کاهش می توان به مواردی مانند تصویب قانون بومی سازی که به سرمایه گذاران خارجی تنها حق داشتن 49 درصد از سهم شرکتهای را می دهد، و نیز کمبود و قیمت بالای برق و کمبود نقدینگی اشاره کرد.

بر اساس گزارش UNCTAD با اجرای طرح های جدیدی نظیر خصوصی سازی قاره آفریقا می تواند با جذب 55 الی 60 میلیارد دلار در سال 2016 موفق به بازگشت رشد 6 درصدی جذب سرمایه بشود. چنانکه در سه ماهه نخست سال 2016 با جذب 29 میلیارد دلار نشانگر رشد نسبت به مدت زمانی مشابه در سال 2015 بوده است. طبق پیش بینی مطرح شده در این گزارش وضعیت در کشورهای شمال آفریقا مانند مصر و مراکش بهتر از کشورهای خواهد بود که در جنوب صحرای آفریقا - به ویژه غرب و مرکز آفریقا - واقع شده و اقتصادهای مبتنی بر منابع طبیعی دارند. گزارش مذکور همچنین پیش بینی کرده است که موزامبیک، اتیوپی، رواندا و تانزانیا رشد قابل ملاحظه ای در جذب سرمایه گذاری های مستقیم خارجی خواهند داشت.

علیرغم کاهش جذب سرمایه گذاری خارجی در آفریقا، گزارش UNCTAD حکایت از جهش قابل توجه سرمایه گذاری چین در کشورهای آفریقایی دارد. به طوری که از 3/6 میلیارد دلار به 13/3 میلیارد دلار در سال 2015 بالغ شده است. زامبیا، جمهوری دموکراتیک کنگو و سودان، سه مقصد اصلی برای سرمایه گذاری خارجی چین بوده و عمده این سرمایه گذاری ها در خصوص بخش معدن بوده است. در حالی که آنگولا و گینه استوایی اغلب سرمایه های خارجی را از آمریکا و نروژ دریافت کرده اند. به طوری که 70 درصد از سرمایه گذاری خارجی آمریکا بر این دو کشور صادر کننده سوخت متمرکز بوده است.

منبع: Word Investment Report 2016

تهیه کننده: حسین محمودی - کارشناس اقتصادی کنسولی

1395/4/23